

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
“КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО”

Факультет прикладної математики
Кафедра програмного забезпечення комп'ютерних систем

Лабораторна робота № 2
з дисципліни “Бази даних. Частина 2”

Виконав
студент III курсу
групи КП-82

Мельничук Олексій Геннадійович
(прізвище, ім'я, по батькові)

варіант № 12

Зарахована
“ ____ ” “ ____ ” 20__ р.
викладачем

Петрашенко Андрій Васильович
(прізвище, ім'я, по батькові)

Мета роботи

Здобуття практичних навичок створення ефективних програм, орієнтованих на використання сервера Redis за допомогою мови Python.

Завдання

Реалізувати можливості обміну повідомленнями між користувачами у оффлайн та онлайн режимах із можливістю фільтрації спам-повідомлень.

- 1) Проаналізувавши матеріали ресурсів, наведених у пункті “Джерела”, обрати та обґрунтувати вибір структур даних Redis щодо реалізації наведених вище вимог, обов’язково використати наступні структури даних та інструменти Redis: List, Hash, Sorted List, Set, Pub/Sub.
- 2) Забезпечити роботу програмних засобів у режимі емуляції із можливістю генерації повідомлень від різних користувачів, налаштування кількості виконувачів та часу затримки обробки на спам з можливістю підключення адміністратора для перегляду подій, що відбуваються.
- 3) Перевірку на спам можна проемувати за допомогою затримки на псевдовипадковий час та генерацію псевдовипадкового результату (Так/Ні).

Окремі програмні компоненти та вимоги до них:

- 1) Redis server (RS), що виконує наступні ролі:
  - 1.1. Сховище, що містить: дані користувачів, їхні групи (звичайний користувач та адміністратор), а також повідомлення, що пересилаються між ними.
  - 1.2. Черга повідомлень, які підлягають перевірці на спам та відправленню адресату.
  - 1.3. Інструмент Publish/Subscribe для ведення та розсилання журналу активності користувачів (див. Список активностей для журналювання).
- 2) Інтерфейс користувача (User Interface)

- 2.1. Звичайний користувач має змогу виконувати вхід за ім'ям (без паролю), відправляти та отримувати (переглядати) повідомлення, отримувати дані про кількість своїх повідомлень, згрупованих за статусом (див. Статуси повідомлень).
  - 2.2. Адміністратор має змогу переглядати журнал подій, що відбулись (див. Список активностей для журналювання), переглядати список користувачів, які знаходяться online, переглядати статистику (N найбільш активних відправників повідомлень із відповідною кількістю, N найактивніших “спамерів” із відповідною кількістю)
- 3) Виконувач (worker) призначений для:
- перегляду черги повідомлень, відбору повідомлення, перевірки його вмісту на наявність спаму (у випадку наявності спаму -- додавання запису в журнал)

Інші вимоги

- 1) Проаналізувавши матеріали ресурсів, наведений у пункті “Джерела”, обрати та обґрунтувати вибір структур даних Redis щодо реалізації наведених вище вимог, обов'язково використати наступні структури даних та інструменти Redis: List, Hash, Sorted List, Set, Pub/Sub.
- 2) Забезпечити роботу програмних засобів у режимі емуляції із можливістю генерації повідомлень від різних користувачів, налаштування кількості виконувачів та часу затримки обробки на спам з можливістю підключення адміністратора для перегляду подій, що відбуваються
- 3) Перевірку на спам можна проємулювати за допомогою затримки на псевдовипадковий час та генерацію псевдовипадкового результату (Так/Ні).

Реалізація

В даній роботі були застосовані такі структури даних Redis:

- List – використовується для впорядкованого збереження черги повідомлень
- Hash – використовується для збереження повідомлень та користувачів з допомогою пар ключ-значення
- Sorted list – відсортований список-«рейтинг» спамерів та відправників
- Set – список користувачів онлайн з униканням дублювання (всі значення унікальні)
- Pub/sub – використовується для журналу подій

Програма має дані скрипти:

- main.py – консольний інтерфейс для користувача та адміністратора; є можливість запустити декілька вікон консолі з різними користувачами.
- emulation.py – емуляція що тестує програму, створюючи нових юзерів та надсилаючи повідомлення
- worker.py – переглядувач черги повідомлень, що відокремлює спам

В папці ops:

- connection.py – конфігурація для підключення до бд Redis
- message.py – файл з класом Message що описує всі операції з об'єктом
- user.py – файл з класом User що описує всі операції з об'єктом

Код програми

Main.py – консольний інтерфейс

```
import os
import logging
from pathlib import Path

from ops.user import User
from ops.message import Message

import ops.connection as redis
redis.connect()
rconnection = redis.connection

import re

FILE = os.path.join(os.path.dirname(Path(__file__).absolute()), 'logs.txt')
logging.basicConfig(filename="logs.txt", level=logging.INFO)

def start_menu():
    print("\nMAIN MENU")
    print("1. Register")
    print("2. Login")
    print("0. Exit")
    return int(input("Enter the number of action: "))

def user_menu(uid):
    print(f"\nUSER MENU: {User.get_username(uid)}")
    print("1. Inbox")
    print("2. Write new message")
    print("3. Message status")
    print("4. Give admin")
    print("0. Logout")
    return int(input("Enter the number of action: "))

def main():
    while True:
        action = start_menu()

        #register
        if action == 1:
            username = input("Enter new username: ")
            uid = User.register(username)

            if User.is_logged_in(uid):
                user(uid)

        #login
        elif action == 2:
            username = input("Enter username: ")
            uid = User.login(username)

            if User.is_logged_in(uid):
                user(uid)

        #exit
        elif action == 0:
            print("Farewell!")
            break

        #wrong choice
        else:
            print("Enter correct choice (num 0 to 2): ")

def admin_menu(uid):
```

```

        print(f"\nADMIN MENU: {User.get_username(uid)}")
        print("1. Sender rating")
        print("2. Spammer rating")
        print("3. View logs")
        print("4. Users online")
        print("0. Exit")
        return int(input("Enter the number of action: "))

def user(uid):
    while True:
        action = user_menu(uid)

        #inbox
        if action == 1:
            Message.get_inbox(uid)
        #new message
        elif action == 2:
            text = input("Enter message: ")
            receiver = input("Enter username of the receiver: ")

            if Message.create_message(uid, text, receiver):
                print(f"Sent message to {receiver}!")
            else:
                print("Got some trouble with sending a message")
        #message status
        elif action == 3:
            keys = ["queue", "checking", "blocked", "sent", "delivered"]
            view = ["Queued", "Checking", "Blocked", "Sent", "Delivered"]

            user = rconnection.hmget(f"user{uid}", keys)

            for i in range(5):
                print(f"-{view[i]}: {user[i]}")

        #get admin
        elif action == 4:
            return admin(uid)
        #logout
        elif action == 0:
            User.logout(uid)
            break
        #incorrect
        else:
            print("Enter correct choice (num 0 to 4): ")

def admin(uid):
    while True:
        action = admin_menu(uid)

        #get senders
        if action == 1:
            quantity = 10
            active_senders = rconnection.zrange("sent", 0, quantity, desc=True,
withscores=True)

            if len(active_senders) == 0:
                print("No senders found.")
            else:
                print(f"All {len(active_senders)} most active senders: ")
                for index, sender in enumerate(active_senders):
                    sid = re.search(r'\d+', sender[0]).group()
                    uname = User.get_username(sid)
                    print(f"{index + 1}. {uname} - {int(sender[1])} messages")

```

```

        #get spammers
        elif action == 2:
            quantity = 10
            active_spammers = rconnection.zrange("spam", 0, quantity, desc=True,
withscores=True)

            if len(active_spammers) == 0:
                print("No spammers found.")
            else:
                print(f"All {len(active_spammers)} most active spammers: ")
                for index, sender in enumerate(active_spammers):
                    sid = re.search(r'\d+', sender[0]).group()
                    uname = User.get_username(sid)
                    print(f"{index + 1}. {uname} - {int(sender[1])} messages")

        #get logs
        elif action == 3:
            try:
                with open(FILE) as file:
                    print(file.read())
            except Exception as e:
                return f"Error: Log reading: '{e}'"

        #online members
        elif action == 4:
            online_users = rconnection.smembers("online")
            if len(online_users) == 0:
                print("No one's around.")
            else:
                print(f"{len(online_users)} users online: ")
                for user in online_users:
                    print(f"-{user}")

        #logout
        elif action == 0:
            print(f"Farewell, {User.get_username(uid)}!")
            break

        #incorrect
        else:
            print("Enter correct choice (num 0 to 4): ")

if __name__ == '__main__':
    main()

```

emulation.py – генерування даних

```
import ops.connection as redis

redis.connect()
rconnection = redis.connection

from ops.user import User
from ops.message import Message

from threading import Thread
from faker import Faker
from random import randint
import atexit

class Emulation(Thread):
    def __init__(self, name, users):
        Thread.__init__(self)
        self.conn = rconnection
        self.name = name
        self.users = users
        self.user_id = User.register(name)

    def run(self):
        for i in range(amount):
            sentence = fake.sentence(nb_words=5, variable_nb_words=True,
ext_word_list=None)
            receiver = users[randint(0, amount - 1)]
            print(f"Message {sentence} was sent to {receiver}");
            Message.create_message(self.user_id, sentence, receiver)

    def exit():
        online = rconnection.smembers("online")
        for i in online:
            rconnection.srem("online", i)
            rconnection.publish("logout", f"User {i} signed out.")
            print(f"{i} exits app. Have a good day!")

if __name__ == '__main__':
    fake = Faker()
    atexit.register(exit)
    amount = 5

    users = [fake.profile(fields=["username"], sex=None)["username"] for user in
range(amount)]
    threads = []

    for i in range(amount):
        print(f"User: {users[i]}")
        threads.append(Emulation(users[i], users))

    for t in threads:
        t.start()
```


Worker.py – переглядувач черги + перевірка на спам

```
import ops.connection as redis
redis.connect()
rconnection = redis.connection

from ops.message import Message
from ops.user import User

from threading import Thread
from random import randint
import time
import random

import logging
import datetime
logging.basicConfig(filename="logs.txt", level=logging.INFO)

def is_spam():
    return random.random() > 0.5

class Worker(Thread):
    def __init__(self):
        Thread.__init__(self)

    def run(self):
        message = rconnection.brpop("queue")

        if message:
            message_id = message[1]
            message_key = f"message{message_id}"
            rconnection.hset(message_key, "status", "checking")

            message = rconnection.hmget(message_key, ["sender_id", "receiver_id"])
            sender_id = message[0]
            receiver_id = message[1]
            sender_name = User.get_username(sender_id)

            rconnection.hincrby(f"user{sender_id}", "queue", -1)
            print("Message enqueued")
            rconnection.hincrby(f"user{sender_id}", "checking", 1)
            time.sleep(randint(0, 3))

            pipeline = rconnection.pipeline(True)
            pipeline.hincrby(f"user{sender_id}", "checking", -1)

            if is_spam():
                print(f"{sender_name} sent spam: id={message_id}")

                message_text = rconnection.hmget(message_key, ["text"])[0]
                logging.info(f"({datetime.datetime.now()}): User {sender_name} sent spam: {message_text}")

                pipeline.zincrby("spam", 1, f"user{sender_id}")
                pipeline.hset(message_key, "status", "blocked")
                pipeline.hincrby(f"user{sender_id}", "blocked", 1)
                pipeline.publish("spam", f"User {sender_name} sent spam: {message_text}.")
            else:
                print(f"Checked and sent message[{message_id}] from {sender_name}.")
                pipeline.hset(message_key, "status", "sent")
                pipeline.hincrby(f"user{sender_id}", "sent", 1)
```

```

        pipeline.sadd(f"sent_to:{receiver_id}", message_id)

    pipeline.execute()

def main():
    handlers = 5
    for i in range(handlers):
        worker = Worker()
        worker.daemon = True
        worker.start()

    while True:
        pass

if __name__ == '__main__':
    main()

```

ops/User.py – операції з користувачами

```

import ops.connection as redis
import logging
import datetime
logging.basicConfig(filename="logs.txt", level=logging.INFO)

redis.connect()
rconnection = redis.connection

class User:
    def register(username):
        if rconnection.hget("users", username):
            print(f"{username} already exists.")
            return -1

        user_id = rconnection.incr("user_id")
        user_key = f"user{user_id}"
        user_info = {
            "id": user_id,
            "name": username,
            "queue": 0,
            "checking": 0,
            "blocked": 0,
            "sent": 0,
            "delivered": 0
        }

        rconnection.hset("users", username, user_id)
        for key in user_info.keys():
            rconnection.hset(user_key, key, user_info[key])

        rconnection.publish("register", f"User {username} registered")
        rconnection.sadd("online", username)
        logging.info(f"({datetime.datetime.now()}): User {username} registered")
        return user_id

    def login(username):
        user_id = rconnection.hget("users", username)

        if not user_id:
            print(f"{username} does not exist. Register?")

```

```

        return -1

    rconnection.publish("login", f"User {username} logged in")
    rconnection.sadd("online", username)
    logging.info(f"({datetime.datetime.now()}): User {username} logged in")
    return user_id

def logout(user_id):
    username = User.get_username(user_id)
    rconnection.publish("logout", f"User {username} logged out")
    rconnection.srem("online", username)
    logging.info(f"({datetime.datetime.now()}): User {username} logged out")

def get_username(user_id):
    return rconnection.hmget(f"user{user_id}", ["name"])[0]

def is_logged_in(user_id):
    return user_id != -1

```

ops/Message.py – операції з повідомленнями

```

from os import pipe
import ops.connection as redis

redis.connect()
rconnection = redis.connection
from ops.user import User

import random

class Message:
    def create_message(user_id, message, receiver):
        message_id = rconnection.incr("message_id")
        receiver_id = rconnection.hget("users", receiver)
        if not receiver_id:
            print(f"{receiver} does not exist, can't send a message.")
            return False

        message_key = f"message{message_id}"
        message_info = {
            "id": message_id,
            "text": message,
            "sender_id": user_id,
            "receiver_id": receiver_id,
            "status": "created"
        }

        pipeline = rconnection.pipeline(True)

        for key in message_info.keys():
            pipeline.hset(message_key, key, message_info[key])

        pipeline.lpush("queue", message_id)
        pipeline.hset(message_key, "status", "queue")

        pipeline.hincrby(f"user{user_id}", "queue", 1)
        pipeline.zincrby("sent", 1, f"user{user_id}")

        pipeline.execute()

        return message_id

```

```

def get_inbox(user_id):
    messages = rconnection.smembers(f"sent_to{user_id}")

    if len(messages) == 0:
        print("No messages")
        return

    for message_id in messages:
        message = rconnection.hmget(f"message{message_id}", ["text", "status",
"sender_id"])

        if message[1] != "delivered":
            rconnection.hset(f"message{message_id}", "status", "delivered")
            rconnection.hincrby(f"user{message[2]}", "sent", -1)
            rconnection.hincrby(f"user{message[2]}", "delivered", 1)

    print(f"{message[0]} -> FROM: {User.get_username(message[2])}")

```

ops/connection.py – конфіг підключення

```

import redis
import sys

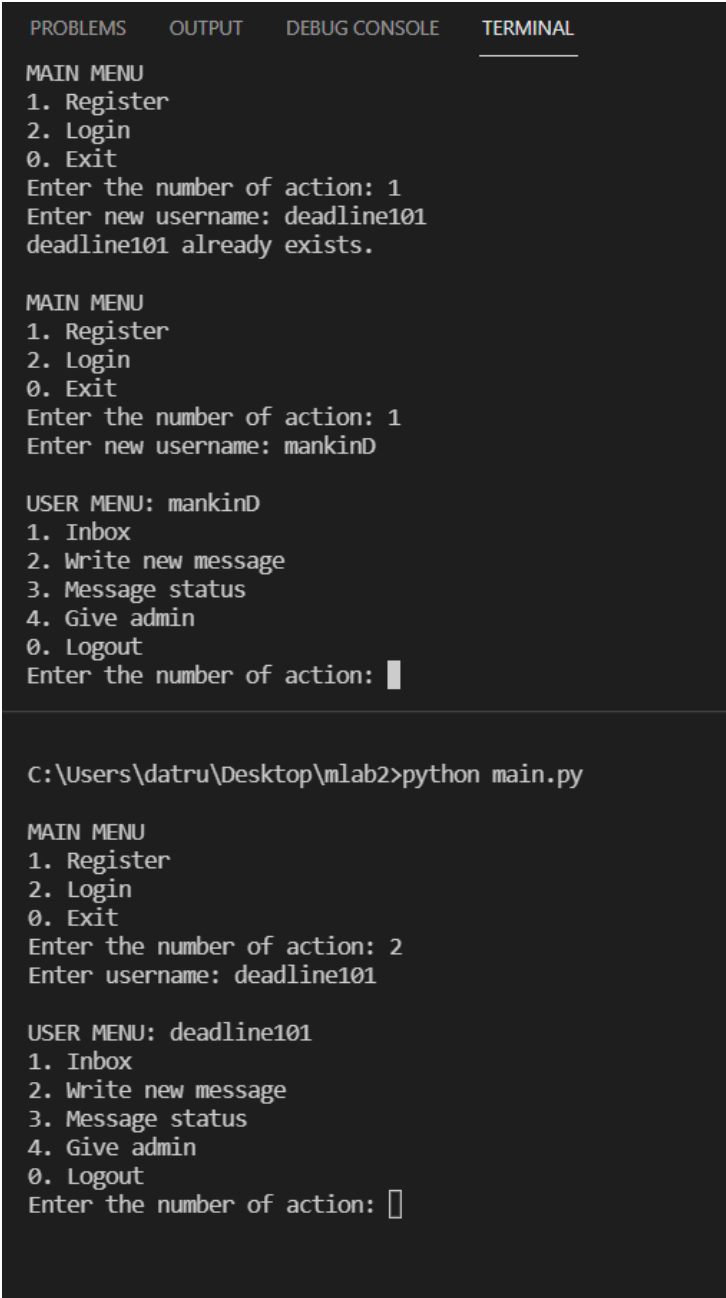
class Redis:
    host = 'localhost'
    port = 6379

connection = redis.Redis(host=Redis.host, port=Redis.port, db=0,
decode_responses=True)

def connect():
    try:
        connection.ping()
    except Exception as err:
        sys.exit(err)

```

Результати роботи програм


```
PROBLEMS  OUTPUT  DEBUG CONSOLE  TERMINAL

MAIN MENU
1. Register
2. Login
0. Exit
Enter the number of action: 1
Enter new username: deadline101
deadline101 already exists.

MAIN MENU
1. Register
2. Login
0. Exit
Enter the number of action: 1
Enter new username: mankind

USER MENU: mankind
1. Inbox
2. Write new message
3. Message status
4. Give admin
0. Logout
Enter the number of action: █

C:\Users\datru\Desktop\mlab2>python main.py

MAIN MENU
1. Register
2. Login
0. Exit
Enter the number of action: 2
Enter username: deadline101

USER MENU: deadline101
1. Inbox
2. Write new message
3. Message status
4. Give admin
0. Logout
Enter the number of action: █
```

Рис. 1. Два користувачі відкриті в двох консолях водночас.

```
USER MENU: mankind
1. Inbox
2. Write new message
3. Message status
4. Give admin
0. Logout
Enter the number of action: 2
Enter message: heloooooooo
Enter username of the receiver: deadline101
Sent message to deadline101!

USER MENU: mankind
1. Inbox
2. Write new message
3. Message status
4. Give admin
0. Logout
Enter the number of action: 3
-Queued: 1
-Checking: 0
-Blocked: 0
-Sent: 0
-Delivered: 0
```

Рис. 2. Надсилання повідомлень.

```
USER MENU: deadline101
1. Inbox
2. Write new message
3. Message status
4. Give admin
0. Logout
Enter the number of action: 4

ADMIN MENU: deadline101
1. Sender rating
2. Spammer rating
3. View logs
4. Users online
0. Exit
Enter the number of action: 4
4 users online:
-deadline101
-Bruh Moment
-mankind
-Shawna Huerta

ADMIN MENU: deadline101
1. Sender rating
2. Spammer rating
3. View logs
4. Users online
0. Exit
Enter the number of action: █
```

Рис. 3. Функція “Give admin” надає права адміністратора користувачу та надає доступ до нових функцій, таких як перегляд користувачів онлайн.

```

USER MENU: deadline101
1. Inbox
2. Write new message
3. Message status
4. Give admin
0. Logout
Enter the number of action: 4

ADMIN MENU: deadline101
1. Sender rating
2. Spammer rating
3. View logs
4. Users online
0. Exit
Enter the number of action: 1
All 11 most active senders:
1. Shawna Huerta - 6 messages
2. Eric Johnson - 5 messages
3. Gina Kelly - 5 messages
4. Nathan Reid - 5 messages
5. Ricardo Buck II - 5 messages
6. alexa30 - 5 messages
7. chadmanning - 5 messages
8. nmunoz - 5 messages
9. tanderson - 5 messages
10. Donald Brown - 5 messages
11. jlee - 5 messages

```

Рис. 4. Перегляд найактивніших відправників.

```

ADMIN MENU: deadline101
1. Sender rating
2. Spammer rating
3. View logs
4. Users online
0. Exit
Enter the number of action: 3
INFO:root:(2021-05-15 00:38:04.069332): User kek321 logged in
INFO:root:(2021-05-15 00:38:49.889452): User tommybaker registered
INFO:root:(2021-05-15 00:38:49.891453): User tphillips registered
INFO:root:(2021-05-15 00:38:49.893453): User sanchezjohn registered
INFO:root:(2021-05-15 00:38:49.895455): User ashleymeadows registered
INFO:root:(2021-05-15 00:38:49.897455): User iwilliams registered
INFO:root:(2021-05-15 00:40:08.122190): User natashaunderwood registered
INFO:root:(2021-05-15 00:40:08.124188): User shawnreyes registered
INFO:root:(2021-05-15 00:40:08.125188): User steven34 registered
INFO:root:(2021-05-15 00:40:08.127187): User carrbarbara registered
INFO:root:(2021-05-15 00:40:08.128192): User mark71 registered
INFO:root:(2021-05-15 00:40:35.331383): User pwalsh registered
INFO:root:(2021-05-15 00:40:35.333395): User mford registered
INFO:root:(2021-05-15 00:40:35.334386): User mjohnson registered
INFO:root:(2021-05-15 00:40:35.336379): User jrogers registered

```

Рис. 5. Перегляд логів

```
logs.txt
5 0:root:(2021-05-15 00:38:49.895455): User ashleymeadows registered
6 0:root:(2021-05-15 00:38:49.897455): User iwilliams registered
7 0:root:(2021-05-15 00:40:08.122190): User natashaunderwood registered
8 0:root:(2021-05-15 00:40:08.124188): User shawnreyes registered
9 0:root:(2021-05-15 00:40:08.125188): User steven34 registered
10 0:root:(2021-05-15 00:40:08.127187): User carrbarbara registered
11 0:root:(2021-05-15 00:40:08.128192): User mark71 registered
12 0:root:(2021-05-15 00:40:35.331383): User pwalsh registered
13 0:root:(2021-05-15 00:40:35.333395): User mford registered
14 0:root:(2021-05-15 00:40:35.334386): User mjohnson registered
15 0:root:(2021-05-15 00:40:35.336379): User jreeves registered
16 0:root:(2021-05-15 00:40:35.338386): User samantha13 registered
17 0:root:(2021-05-15 00:41:42.328267): User kevinmolina registered
18 0:root:(2021-05-15 00:41:42.330268): User biancamoore registered
19 0:root:(2021-05-15 00:41:42.333276): User jamesjohnson registered
20 0:root:(2021-05-15 00:41:42.335266): User simmonsjoshua registered
21 0:root:(2021-05-15 00:41:42.337264): User estradakatherine registered
22 0:root:(2021-05-15 00:43:27.275845): User Ricardo Buck II sent spam: High investment special subject.
23 0:root:(2021-05-15 00:43:27.291853): User Nathan Reid sent spam: Huge beat help friend design respond.
24 0:root:(2021-05-15 00:43:27.448853): User Ricardo Buck II sent spam: Source notice but.
25 0:root:(2021-05-15 00:43:53.359952): User jlee registered
26 0:root:(2021-05-15 00:43:53.361971): User tanderson registered
27 0:root:(2021-05-15 00:43:53.363962): User nmunoz registered
28 0:root:(2021-05-15 00:43:53.365971): User chadmannning registered
29 0:root:(2021-05-15 00:43:53.367954): User alexa30 registered
30 0:root:(2021-05-15 00:45:15.755981): User deadline101 registered
31 0:root:(2021-05-15 00:47:01.855849): User deadline101 logged in
32 0:root:(2021-05-15 00:47:27.936305): User NotReally registered
33 0:root:(2021-05-15 00:47:59.036794): User Shawna Huerta sent spam: Especially sit nothing section.
34 0:root:(2021-05-15 00:48:23.029439): User Eric Johnson sent spam: Hand support gas control series.
35 0:root:(2021-05-15 00:48:38.031360): User Gina Kelly sent spam: Sea what continue their.
36 0:root:(2021-05-15 00:48:38.031360): User Gina Kelly sent spam: One movie beyond better.
37 0:root:(2021-05-15 00:50:18.415197): User deadline101 logged in
38 0:root:(2021-05-15 01:03:47.416824): User deadline101 logged in
39 0:root:(2021-05-15 01:07:43.857433): User deadline101 logged in
40 0:root:(2021-05-15 01:08:33.304299): User deadline101 logged in
```

Рис. 6. Логування

Відповіді на контрольні запитання

- 1) Визначити сфери застосування основних структури даних redis (List, Hash, Sorted List, Set, Pub/Sub).

List – зручні для черг та стеків для швидкого доступу до верхнього/нижнього елементів

Hash – зручна структура для об'єктів та структур з полями з різними значеннями

Sorted List – реалізація «топів» та «рейтингів» з множин за різними параметрами

Set – множини в яких можна швидко перевірити наявність елемента в колекції

Pub/Sub – легковагова розсилка повідомлень, зручна для швидких малих повідомлень

- 2) Визначити основні переваги та недоліки redis.

Переваги:

- Висока швидкість
- Простий в налаштуванні та установці
- Зручність в роботі з різними типами даних
- Гарна документація та підтримка
- Open source

Недоліки

- Потреба великої кількості оперативної пам'яті, оскільки всі дані знаходяться там
- Не має складної мови запитів, лише команди
- Масштабування складне й частіше за все дороге у налаштуванні
- Все навантаження зосереджується на одному master